

- **Іслам** (араб. الإسلام) — одне з трьох (нарівні з християнством та буддизмом) світових віросповідань, тобто його прихильники живуть по всьому світу, майже на всіх континентах і в більшості країн.
- Іслам також називають **мусульманством**, **магометанством**, а людей, що її сповідують - **мусульманами**, **магометанами**. В українській мові збереглася також застаріла форма **басурманин** — запозичена через тюркські мови.
- Мусульмани складають переважну більшість населення багатьох країн Азії і Африки. Іслам є ідеологічною системою, що значним чином впливає і на міжнародну політику.

Походження слова

- Іслам у дослівному перекладі з арабської означає *смиренність* — тобто життя у злагоді з миром (світом), життя у мирі з Всевишнім, покірність його волі. Слово в арабській мові має корінь слм — однокореневі слова:
 - салам — світ, мир
 - салім — мирний, умиротворений
 - саліма - бути умиротвореним
 - муслім — мусліман - той хто змирився зі світом, покорився Всевишньому (Богу, Аллаху).
 - Тут також доречно згадати старовинне мусульманське привітання - Салам алейкум або ассаламу алайкум, яке перекладається Мир Вам!

Основні догмати та культові особливості ісламу

1. Всевишній один (ла іллаха ілла ллах - немає вищого за Всевишнього, немає бога крім Всевишнього)
2. Мухаммад - пророк, посланий Всевишнім (ва мухаммаду расулу ллахі - і Мухаммед посланий Всевишнім)
3. Доля кожного мусульманина вирішена на небесах.
4. Віра в рай та пекло.
5. Визнання священної книги Коран.
 - Кожен мусульманин, якщо він здоровий, не має боргів і має достатньо коштів для мандрівки, хоча б один раз у житті повинен виконати Хадж - паломництво у Мекку до мечеті Аль-Харам, де знаходиться святилище Кааба. Це один із основних п'яти обов'язків мусульман. Чотири інших - сповідання віри, молитва, піст і діяння на користь бідних. Кожен мусульманин повинен молитися п'ять разів на день, тримати піст у місяць Рамадан (вдень утримуватися від їжі та не пити).

Статті про віру

- Згідно Корану всі мусульмани мають вірити в Бога, його одкровення, в янголів, в їх посланців, і в "Страшний суд". Є інші віри, які відрізняються від сунізму і шиїзму — специфічні секти. Сунізм звертається до предвизначення, шиїзм звертається до божественного правосуддя. Унікальне в шиїзмі - доктрина Імамату, або політичне і духовне керівництво імамів.
- Мусульмани вважають, що Бог одкровення його завершальне повідомлення гуманності передав ісламському пророку Мухаммеду через янгола Гавриїла. Для них, Мухаммед був пророком фіналом Божого одкровення і Коран - одкровення, які він отримав більш ніж двох десятиліть.
- У ісламі, пророки - чоловіки, вибрані Богом, щоб бути його посланцями. Мусульмани вважають, що пророки є люди і не божественні, хоча деякі можуть зробити чудеса, щоб довести свою правду. Вважається, що мусульманські пророки є найбільш досконалим всього людського, і - унікальні отримувачі божественного одкровення — кожен безпосередньо від Бога або через янголів. Коран згадує імена численних особистостей, що розглядаються як Пророки ісламу, зокрема Адам, Нух, Ібрагім, Муса і Іса. Ісламська теологія твердить, що всі посланці Бога, починаючи з Адама, проповідували повідомлення через ісламське месіанство волю Бога. Іслам описується в Корані як "вдвічна природа, на якій Бог створив людство", і Коран стверджує, що власне ім'я *Мусульманин* надав Авраам

Бог

- Фундаментальне богословське поняття ісламу - таухід— віра, що є тільки один Бог. Арабський термін для Бога - Аллах; більшість дослідників вважають, що був отриманий від скорочення слів Ал- () і ілах(божество, чоловіча форма), маючи на увазі "Бога", але інші простежують за його походженням до арамейської мови *Алаха*.
- Перший з П'яти фундацій ісламу, тавгід виражений Шахада (свідчення), яке оголошує, що немає ніякого бога крім Аллаха, і що Мухаммед - посланник Бога. У традиційній ісламській теології, Бог вище всього розуміння; очікується, що мусульмани не виразно представляють собі Бога, але поклонятимуться і обожнюватимуть його як захисника. Хоча мусульмани вважають, що Ісус був пророком, але вони відкидають християнську доктрину Трійці, порівнюючи це з політеїзмом. У ісламській теології, Ісус був тільки людиною і не сином Бога. Бог описується в розділі (сура) Корану, як "Бог, Один і Тільки; Бог, Вічний, Абсолютний; Він ні рождений, Він ні породжений; І немає нічого подібно до однинності Його."

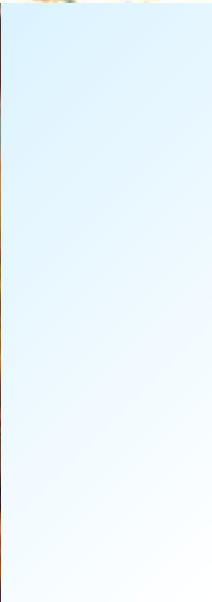
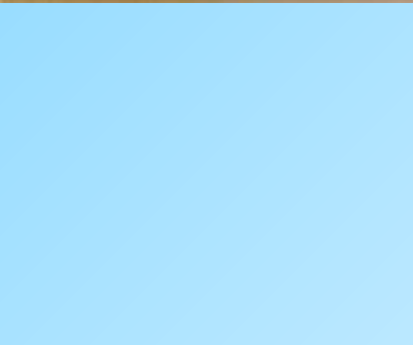
Коран

- Мусульмани вважають, що Коран є буквальним словом Бога; він є центральним релігійним текстом ісламу.
- Мусульмани вважають, що вірші Корану були повідомлені Мухаммеду Аллахом через янгола Гавриїла в багатьох випадках між 610 і його смертю 6 липня 632. Коран записали соратники (Сахаба) Мухаммеда, поки він був живий, хоча головний метод передачі був усний. І склав в часі Абу Бекр, перший халіф, і був стандартизований в часі Усманом, третім халіфом. Коран в його фактичній формі загалом розглядається академічними дослідниками, записаний зі слів, Мухаммеда, тому пошук варіантів в Західній академії не знайшов ніяких відмінностей над великим значенням слів і історично дискусія над вмістом Корану ніколи не ставала головним пунктом.

- Коран ділиться на 114 сур, або розділів, які об'єднані, містять 6,236 аятів або віршів. Хронологічно раніші сури, винайдені в Мецці, перш за все стурбовані етичними і духовними темами. Пізніші Меддинські сури здебільшого обговорюють соціальні і моральні проблеми, доречні для ісламського суспільства. Коран більш стурбований моральним кодексом, ніж законна інструкція, і вважається "Записником ісламських принципів і значень" Ісламські адвокати консультуються з записами життя Мухаммеда, що наповнюють Коран, так і допомагають з його тлумаченням. Наука коментаря Корану і тлумачення відома, як *тафсир*.
- Слово Коран має значення "декламація". Коли мусульмани говорять абстрактно про "Коран", вони зазвичай мають на увазі священне писання, яке декламується арабською мовою замість надрукованої роботи або будь-якого перекладу. Для мусульман, Коран досконалий тільки, в оригінальній арабській мові; переклади обов'язково недостатні із-за відмінностей мови, помилковості перекладачів, і неможливості збереження оригінального інспірованого стилю. Переклади тому розцінюються тільки як коментарі Корану, або "інтерпретацію його значення", не як Коран безпосередньо.

Янголи

- Віра в янголів критична для віри ісламу. Арабське слово для янголів (малак) має на увазі "посланника", подібно до його аналогу в івриті (малакх) і грецької (ангелос). Згідно з Кораном, янголи не володіють свободою волі, і поклоняються Богу в досконалій покорі. Обов'язки янголів включають передачу одкровенень від Бога, прославлення Бога, записання кожній дії персон, і заберання духу персон під час смерті. Вони також піклуються особистими інтересами людей. Коран описує янголів як "посланників з двома, або трьома, або чотирьма (парами): Він [Бог] додає Створенню, оскільки Він задовольняє."

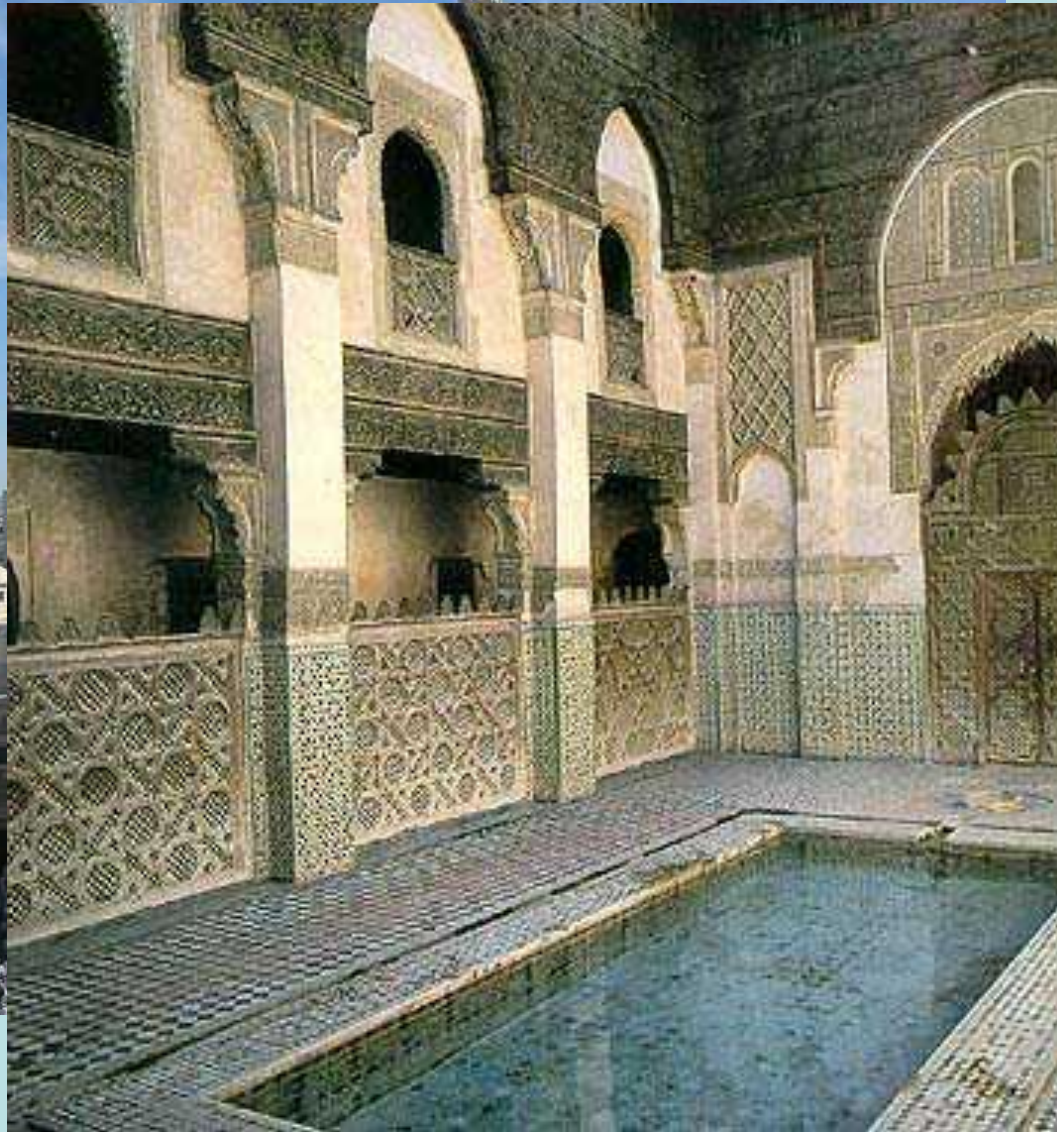

Мухаммед

- Мухаммед (с. 570 – 6 липня 632) був арабським релігійним, політичним, і військовим лідером, який заснував ісламську релігію як історичне явище. Мусульмани розглядають його не як творця нової релігії, але як реставратора оригінальної, непідкупної монотеїстської віри Адама, Авраама та інші. В ісламській традиції, Мухаммед розглядається як витримка і найбільший серед ісламських пророків — як чоловік найбільш досконалий, володар всіх чеснот. Протягом останніх 23 років його життя, починаючи з віку 40, Мухаммед оголошував одержані одкровення від Бога. Зміст цих одкровень, відомий як Коран, записан його учнями.
- Спочатку, Мухаммед проповідував до людей Мекки, і благає їх полишити політеїзм, розбещеність. Хоча дехто сприйняв іслам, Мухаммед і його послідовники зазнали переслідування з боку влади Мекки. Після 13 років проповідування, Мухаммед і мусульмани зробили хіджру (переселення) до Медини в 622.

- За час життя Мухаммеда в Медині відбулось декілька битв: 624 — битва при Бадрі між мекканцями (Абу Суф'ян) і мусульманами, яка скінчилась перемогою мусульман. В 625 - битва при Ухуді, керівник мекканців Абу Суф'ян розбиває загін Мухаммеда. Пророк поранений. Конфлікт з єврейським кланом у Медині, що протидіяв мусульманам і закликав до їх вигнання, поневолення або смерті привів до битви при Хайбарі і єврейський анклав був підкорений. В той же час, мекканці були відрізані від маршрутів торгівлі, оскільки Мухаммед взяв під свій контроль навколишні племена пустелі. У 629 Мухаммед зробив майже безкровне Завоювання Мекки, і в рік його смерті — 632, він керував всією Аравією.
- В ісламі *норма* по прикладу життя Мухаммеда зветься Сунна. Цей приклад зберігається в традиціях, відомих, як Хадис ("повідомляє"), який перераховує його слова, його дії, і його особисті характеристики. Класичний ісламський адвокат Мухаммед ібн Ідріс аш-Шафі (помер у 820) зробив наголос на важливості Сунн в законах шаріату і заохочував, мусульман наслідувати дії Мухаммеда в їх щоденному житті. Сунни є основою до керівництва інтерпретації Корану.

Мечеть Масджид ал-Набауї в Медині на могилі Мухаммеда

Воскресіння і Страшний суд

- Віра в день Воскресіння, *кїяама* також основний для мусульман. Вони вважають, що час кїяама зумовлюється Богом але невідомо до чоловіка. Випробування і страждання, на передодні і протягом кїяами описуються в Корані і хадисі, а також в коментарях ісламських дослідників. Коран наголошує на воскресінні після смерті, що зломало уяву про смерть в до ісламської Аравії. Коран стверджує, що воскресіння буде завершено збором людства, на суд Божий.
- Коран має список декількох гріхів, які можуть привести особу до пекла, як наприклад невір'я, лихварство і нечесність. Мусульмани розглядають рай (рай в ісламі) як місце радості і блаженства, Коран має опис його особливостей і фізичних задоволень по прибуттю. Є також посилення до більшого спілкування з Богом (ридван). Містичні традиції в ісламі розміщують ці високі захоплення в контексті несамовитого усвідомлення Бога.

Передвизначення

- Відповідно до ісламської віри в предвизначення, Бог має повне знання і управляє всім що відбувається. Це пояснюється у віршах Корану як наприклад "Говорять: Нічого не трапиться до нас окрім того, що наказав Аллах для нас: Він - наш захисник"
- Для мусульман, все в світі, що відбувається, добре або зле, все передбачено і нічого не може трапитися, окрім того що вирішується Богом. В ісламській теології, божественне попереднє відзначення не пропонує відсутність обурення Бога проти зла, тому, будь-яке зло, яке відбувається, кінчається надалі відплатою, і люди можливо, не можуть це побачити. Згідно ісламським богословам, хоча події зумовлені, чоловік володіє свободою волі в цьому, він має здатність, щоб вибрати між злом і добром, і тому відповідальний за свої дії. Згідно ісламській традиції, наказом Бога все це записується в "аль-Лавх аль-Мафхуз".
- *Ші'а*, має значення "Божественне правосуддя" (*Адалах*). Ця доктрина, спочатку розвинена мутазілітами, підкреслює важливість внутрішнього стану людини і відповідальність за його власні дії. У контрасті, сунни підкреслюють роль індивідуальної свободи волі в контексті створення Бога і передбаченні всіх речей.

Обов'язки і вчинки

- П'ять стовпів ісламу (арабська: **اركان الدين**;) - п'ять фундаментальних засад сунітського ісламу. Мусульмани-шиїти послуговуються вісьмома пунктами, що сутнісно співпадають з п'ятьма стовпами. Це:

- **Шахада**
- **Салят**
- **Закят**
- **Саум**
- **Хадж**

Шахада

- **Шахада** є основним принципом ісламу:
([Ашхаду] Аль-ля Іллаха Иль-ла Аллах , уа [Ашхаду] анна Мухаммаду расулю Аллах) або [Свідчу що] нема Бога крім Аллаха , і [свідчу що] Мухаммед посланник його". Цей заповіт - фундація для всієї віри і практикується в ісламі (хоча технічно шиїти не вважають, що шахада є окремою фундацією, тільки вірою). Мусульмани повинні повторювати шахада в молитві, і потрібно, щоб немусульмани, охочі перейти в іслам, декламували цей вислів.

Основне кредо (Шахада) ісламу, написане на настінній тарілці в Great Mosque of Xi'an, Китай

Салят

- **Салят** або ритуальна молитва, яка повинна виконуватися п'ять разів на день. (Проте, шиїтам дозволяється один раз опівдні з молитвою після обіду, і увечері з нічними молитвами). Кожен салят робиться, у напрямку до Кааба, що є у Мецці. Салят має сенс сконцентрування розуму на Бозі, і вважається особистим спілкуванням з ним, приносячи подяку і поклоніння. Салят обов'язковий, але гнучкість дозволяється залежно від обставин. У багатьох ісламських країнах, нагадування, Азан (закликають до молитви), - передача йде публічно від місцевих мечетей у відповідний час. Молитви декламуються і складаються з віршів з Корану на арабській мові.

Закят

- **Закят** — або милостиня. Ця практика надання милостині заснована на накопиченому багатстві, і обов'язкова для всіх мусульман, які можуть надати її. Виправлена частина витрачається, щоб допомогти бідному або такому, що має потребу, а також, щоб допомогти розповсюдженню ісламу. Зякат вважається релігійним зобов'язанням (в протилежність добродійності добровільної дії), тому що їх багатство вважається як "довіра від щедрості Богів". Коран і хадис також пропонують мусульманам надати навіть більше, — акт надання милостині добровільної дії (садака). Багато шиїтів платять додатковий податок у формі податку хумс, який, вони вважають, є окремою ритуальною практикою.

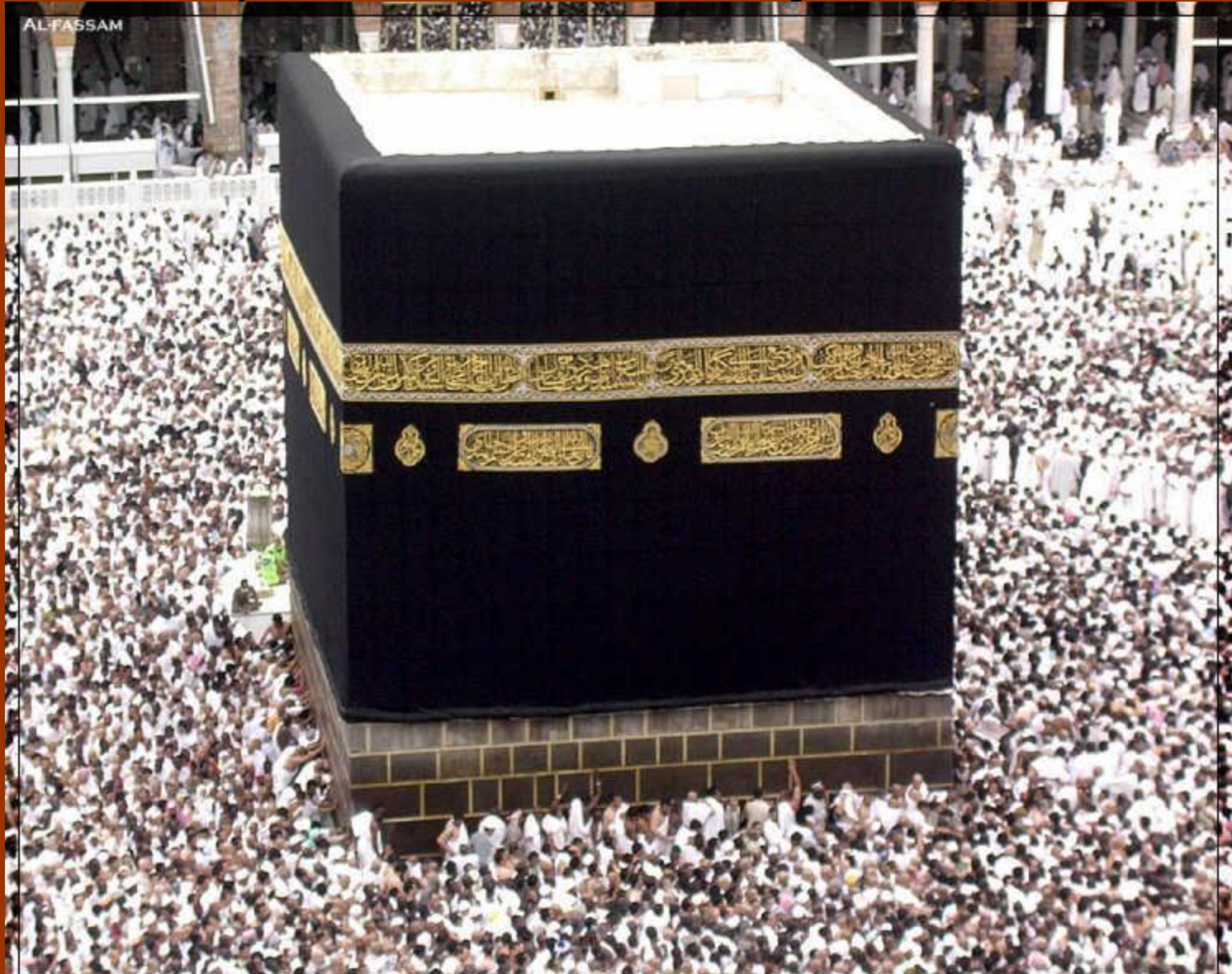
Саум

- **Саум.** Мусульмани не повинні їсти або пити від світанку до сутенків протягом місяця, і повинні бути уважними від інших гріхів. Пост - заохочує відчуття близькості до Бога, і протягом нього мусульмани повинні принести свою подяку і залежність від нього, викупають їх минулі гріхи, і думають про тих, що мають потребу. Саум не обов'язковий для декількох груп для кого це невчасний тягар. Для інших гнучкість дозволяється залежно від обставин.

Хадж

- **Хадж** паломництво в місяць -хіджжа в місті Мекка. Кожен фізично здоровий мусульманин, повинен зробити паломництво до Мекки щонайменше один раз у його житті. Коли паломник - близько десяти кілометрів з Мекки, він повинен одягнути одяг Іхрам, який складається з двох білих цілісних листів. Ритуали Хаджу включають обхід сім разів навколо Кааба, торкаючись Чорного каменя, семиразовий біг між холмами Сафа і Марва , і символічне побиття камінням диявола в Міні. Паломник, або хаджа, шанується суспільством, хоча ісламські викладачі говорять, що Хадж повинен бути виразом відданості Богу замість засобу, щоб придбати соціальне положення.

Ритуали Хадж (паломництво) включає обхід сім раз навколо Кааба у Мекці.

Закон

- **Шаріат** (буквально: "шлях, що приводить до води") - ісламський закон, сформований традиційною ісламською ученістю. В ісламі, шаріат - богословський вираз, "складає систему обов'язків, які виконує мусульманин завдяки його релігійній вірі".
- Ісламські закони перекривають всі аспекти життя, від державних питань, управління і міжнародних відносин, до проблем щоденного життя. Коран визначає хууд як покарання за п'ять специфічних злочинів: незаконний зв'язок,клеп на незаконний зв'язок, споживання алкоголю, крадіжка, і грабіж на великій дорозі. Коран і Сунни також містять закони про спадкоємство, шлюб, і покарання за пошкодження і вбивства, також як і правила для посту, добродійності і молитви. Проте, ці розпорядження і заборони, вельмі широкі, так їх застосування на практиці змінюється. Ісламські дослідники детально розробили систему законів на підставі цих правил і їх інтерпретацій.
- **Фікх**, або "юриспруденція", визначається як знання практичних правил релігії. Ісламські адвокати використовують кодекс усул Аль-фік ("законна теорія", або "принципи юриспруденції"). Згідно ісламській законній теорії, закон має чотири фундації, які є найважливішими: коран, сунна (дії і розмови Мухаммеда), згода ісламських адвокатів (іджма), і аналогічне судження (кіяс). Для ранніх ісламських адвокатів, теорія була менш важлива, ніж прагматичний додаток закону. У 9-м сторіччі, адвокат аш-Шафі забезпечив теоретичну основу для ісламського закону записом принципів юриспруденції (зокрема чотирьох фундацій) в його книзі *ар-Рісалах*.

Релігія і держава

- Ісламський закон не розрізняє між «питання церкви» і «державні питання»; улема функціонує як для адвокатів, так і для богословів. На практиці, ісламські правителі часто обходили шаріатські суди з паралельною системою так званих «Судів Образи», над яким вони мали особистий контроль. Оскільки ісламський світ вступив в контакт із Західними світськими цінностями, ісламські суспільства відповіли в різних спосіб. Туреччина є світська держава з часу реформ Ататюрка. У Ірані — навпаки, Іранська Революція 1979 замінила більш світський шахський режим теократичною ісламською республікою під проводом Аятоли Хомейні.

Етикет і харчування

- Багато методів містяться в категорії *адаб*, або ісламський етикет. Це включає вітання інших "Ас-Салям-Алейкум" ("мир вам"), кажучи басмала ("в ім'я Аллаха") перед їжею, і використовуючи тільки праву руку для їжі і пиття. Ісламська гігієна турбується переважно особистою чистотою і здоров'ям, як наприклад обрізання чоловічої плоті. Ісламський ритуали поховання включають вислів Салят Аль-Джаназах ("поховальна молитва") над омитим і закутаним трупом, що ховають в могилі. Мусульмани, подібно до євреїв, обмежуються в їжі, заборонені харчі включають свинину, кров, мертвечину, і алкоголь. Все м'ясо повинне бути від травоядних тварини зарізаним в ім'я Аллаха мусульманином, євреєм, або християнином. Харчі, дозволені мусульман, відомі як халяль.

Джихад

- Джихад має сенс "намагання або боротьба", і розглядається як "шоста фундація ісламу" меншистю ісламського світу. Залежно від об'єкту, що є ворогом, дияволом, джихад має різний сенс. Джихад, коли використовується без будь-якого визначника розуміється в його військовому аспекті. Джихад також вживається до людей прагнучих досягти релігійного і морального вдосконалення.. Деякі ісламські керманічі, особливо серед шиїтів і суфіїв, розрізняють "Великий джихад", який має відношення до духовного вдосконалення себе, і "Малий джихад", в значенні — війна.

- В межах ісламського законодавства, джихад зазвичай має на увазі військову напругу проти не мусульманських військ в захисті або наступі ісламської держави, остання мета, якої, - встановити повну перевагу ісламу. Джихад, як форма війни, дозволена в ісламському законі, використовується проти держав, які відмовляються перейти до ісламу або підкоритися повноваженням ісламу. Більшість мусульман сьогодні вживають джихад, тільки в сенсі захисна війна: наступальний джихад включає сенс боротьби, яка змушує ісламські суспільства підкоритися ісламському законодавству.
- В більшості випадків і для більшості мусульман, газават - колективний обов'язок (фард кіфайа): його виконання одними звільняє інших. Тільки, у тих хто має повноваження, особливо монарх (імам), може газават стати індивідуальним обов'язком. Для решти частини простого народу, це трапляється тільки під час загальної мобілізації. Для більшості шиїтів, наступальний газават може тільки бути оголошений імамом ісламського суспільства, першим його оглосив Мухаммед аль-Магді у 868 році від Р.Х.